

Hoogheemraadschap van Delfland

Water als drager van de natuur

Een groene toekomst tegemoet

Delfland maakt zich sterk voor schoon en gezond water in kanalen, sloten en plassen. Dat is niet alleen prettig voor planten en dieren. Helder water met riet en waterlelies maakt onze omgeving mooier en we kunnen er veilig zwemmen, varen en goed vissen. Daar willen we ook de komende jaren van kunnen genieten. Onder de noemer Water als drager van de natuur legt Delfland de basis voor een groene toekomst voor watergangen en duinen. Ecologie maakt een structureel onderdeel uit van de werkzaamheden van het waterschap.

Groen wordt steeds schaarser in het gebied van Delfland. De afgelopen jaren heeft veel groen plaats moeten maken voor grijs beton. Woningen en bedrijven schoten als paddenstoelen uit de grond. Paradoxaal genoeg neemt de behoefte aan meer natuur- en recreatiegebieden in het gebied steeds meer toe, terwijl de ruimte hiervoor alleen maar schaarser wordt. Om toch aan deze

‘We gaan de natuur terugbrengen in Delfland. Je merkt dat in ons verstedelijkte gebied de behoefte aan natuur terug komt. Die handschoenen pakken wij op. We leggen nu de basis voor een groene toekomst.’

Tineke Ruijgh, Hoogheemraad waterkwaliteit, natuur en ecologie

groeïende behoefte tegemoet te komen, richt Delfland zich de komende jaren samen met andere overheden in Zuid-Holland op de bestaande groenzones. Met het programma ‘Water als drager van de natuur’ wil Delfland de leefbaarheid van het gebied vergroten door sloten en kanalen ecologisch in te richten en te onderhouden. Naast aandacht voor natuur en ecologie richt het programma zich ook op een betere visstand en vismigratie. Met het terugbrengen van de natuur in de watergebieden blijft dit gebied een aantrekkelijke omgeving om te recreëren en van flora en fauna te genieten.

Groene ruimte wordt steeds schaarser

Delfland werkt ook aan de natuur in de duinen

Aanpak en samenwerking

De ambitie van Delfland is helder: meer groen! Voor een evenwichtige en gezonde flora en fauna in en om het water is een goede ecologische kwaliteit van het water essentieel. Planten en dieren worden als het ware gedragen door het water. Water is leven. En meer leven in en rond het water vergroot onze leefbaarheid. Ecologie kan niet los worden gezien van onze behoefte aan een leefbaar en groen gebied in Delfland. Het is meer dan het uitvoeren van een pakket aan regelgeving en beleidsregels. Ecologie vraagt om een visie en een sterke ambitie, die Delfland samen met provincie, gemeenten en natuur- en landschapsorganisaties gaat opzetten en uitdragen. Ecologie vraagt om bewustwording, verantwoordelijkheid en pro-actief handelen. Vorig jaar heeft Delfland twee uitvoeringsprogramma's opgesteld, één gericht op ecologie, en één gericht op de visstand en vismigratie. Op dit moment ontwikkelt Delfland een waternatuurvisie. Deze waternatuurvisie is gericht op de realisatie van een structuur van robuuste ecologische verbindingen. Daarbij gaat het om alle aan het watersysteem gerelateerde natuur, zoals natuurvriendelijke oevers, waterplanten in de watergangen, maar ook de natuur in de duingebieden. Concreet betekent dit meer mooie rietoevers met een breed scala aan vogels en andere waterdie-

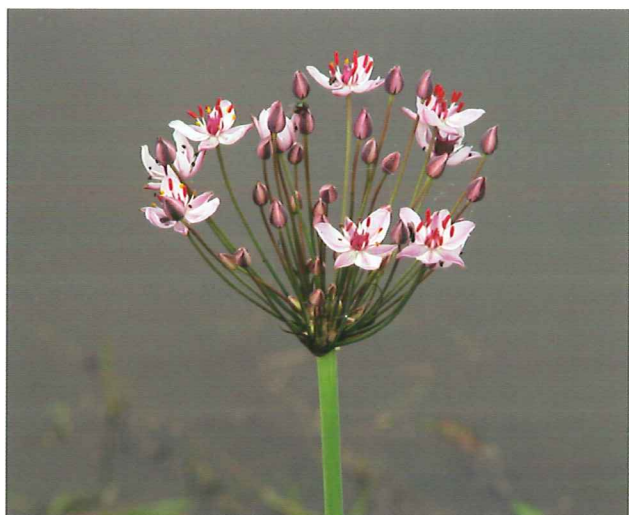
Moerasandoorn

ren. Schoner water waarin allerlei vissoorten voorkomen. Nieuwe verbindingen tussen de watergebieden, waardoor vissen makkelijker van het ene naar het andere gebied kunnen zwemmen. En, tot slot, meer mogelijkheden voor recreatief gebruik in en rondom het water.

In de praktijk

Natuurvriendelijke oevers en waterbergingen

Er is tweehonderd kilometer natuurvriendelijke oever aangelegd in het gebied van Delfland, waarvan het overgrote deel in het gebied Midden-Delfland ligt. Een gedeelte hiervan wordt gebruikt als ecologische proeftuin. Het voordeel van een natuurvriendelijke oever is, dat niet alleen het zelfreinigende vermogen van een watergang toeneemt, maar ook de biologische kwaliteit. Door het beplanten van de oever worden schuilmogelijkheden gecreëerd voor vissen en andere waterdieren. De resultaten van deze proeven zijn zo positief dat Delfland de komende jaren meer oevers natuurvriendelijk wil aanleggen. Naast de nieuwe manier van aanleg van oevers, draaien er proeven om het beheer en onderhoud van de oevers anders in te richten. Een voorbeeld hiervan is het project 'groen-blauwe diensten' in Midden-Delfland. Hierbij wordt het beheer en onderhoud steeds

Zwanebloem

Baggeren wordt seizoensgebonden

meer uitbesteed aan boeren met land dat grenst aan een ecologisch ingerichte oever. Delfland adviseert de boeren over ecologisch onderhoud, zoals maaibeheer, en geeft voor de werkzaamheden een vergoeding. Naast natuurvriendelijke oevers heeft Delfland ook natuurvriendelijke waterbergingen, zoals de Wollebrand in Naaldwijk en de Hoefpolder in De Lier. Deze waterbergingen blijven wel in beheer van het waterschap.

Ecologisch onderhoud water

Met de komst van ecologisch ingerichte wateren, is er in het onderhoud veel veranderd. Bij een natuurlijke inrichting van het water zijn beschermde planten- en diersoorten in grotere getale aanwezig dan bij traditioneel ingerichte wateren. De Flora- en Faunawet verplicht om beschermde planten- of diersoorten die in een gebied aanwezig zijn, te behouden en te beschermen. Om deze bescherming te kunnen bieden, wordt gekeken naar meer verantwoorde onderhoudsmethoden. Bij ecologisch onderhoud wordt bijvoorbeeld rekening gehouden met de jaargetijden. Zo wordt er niet meer in de winter gebaggerd, omdat de kikkers en salamanders in de

bodem overwinteren. Een ander voorbeeld van ecologisch onderhoud is dat niet meer standaard de gehele watergang wordt gemaaid. Het is niet altijd nodig om een hele sloot schoon te maken. Bij brede sloten kan het voldoende zijn om slechts het gedeelte dat voor een optimale afwatering noodzakelijk is, schoon te maken. Waterdieren behouden zo veel langer hun schuilmogelijkheden en worden minder verstoord.

Vissen

De visstand in het gebied van Delfland is niet in balans. Algen, kroos en traditioneel baggeren zorgen voor een minder gezonde leefomgeving voor de vissen. Een andere oorzaak ligt bij de vismigratie.

Gemalen, stuwen en harde kades in poldergebieden vormen barrières in de doorgang van vissen. Vissoorten als de snoek zijn voor hun overleving afhankelijk van diverse leefgebieden, om te kunnen opgroeien, paaien en overwinteren. Vissen die van zout naar zoet water trekken, zoals de paling, kunnen nauwelijks het poldergebied in komen. Grote vissen kunnen verstrikt raken in de pompen van de gemalen.

Ambitie van Delfland

Eén van de kerntaken van het Hoogheemraadschap van Delfland is zorgen voor een goede waterkwaliteit. Het streven is om minimaal te voldoen aan de wettelijk gestelde eisen. De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) vereist dat de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater in Europa in 2015 in orde is. Anders dan de term 'richtlijn' doet vermoeden, is voldoen aan de gestelde doelstellingen een norm en niet vrijblijvend. Op het gebied van (ecologische) waterkwaliteit moet er veel gebeuren. Delfland geeft hier al volop uitvoering aan, gekoppeld aan zijn eigen, vaak bredere ambities. De eerste stappen zijn gezet om de verbetering van de waterkwaliteit te combineren met zorg

voor natuur en landschap. Daarbij sluit Delfland aan bij ontwikkelingen die al plaatsvinden in het gebied zoals de realisatie van de provinciale ecologische hoofdstructuur (een netwerk van natuurgebieden en ecologische verbindingen). Zo werkt Delfland nauw samen met gemeenten bij het opstellen en uitvoeren van waterplannen. Met relatief lage extra inspanningen en kosten wordt veel meer rendement behaald. Delfland wil er voor zorgen dat niet alleen in het hoofdwatersysteem, maar ook in de overige groene gebieden binnen het gebied van Delfland de waterkwaliteit verbetert. Deze ambitie wordt nu verder uitgewerkt in een waternatuurvisie en een uitvoeringsprogramma.

Onderzoek naar vismigratie bij een gemaal

Delfland heeft veel aandacht voor vis. Met een uitvoeringsprogramma speciaal gericht op vis wil Delfland de genoemde knelpunten aanpakken. Vispassages bij gemalen en stuwen, ecologisch baggeren, natuurvriendelijke oevers en kroosbestrijding zijn enkele concrete oplossingen die Delfland inzet om de visstand weer op peil te brengen. Om kosten te besparen worden hierbij verbanden gelegd met wateroverlast- of onderhoudsmaatregelen. Daarnaast willen we samenwerkingsverbanden met hengelsportverenigingen en beroepsvisserij versterken. Een gezonde visstand is in het belang van ons allen.

Delfland streeft naar constructieve oplossingen die nu en op de lange termijn bijdragen aan een evenwichtige visstand. Een evenwichtige visstand is niet alleen goed voor de vis, maar is ook een teken van een evenwichtige flora en fauna in en om het water. En dat draagt bij aan een goede leefomgeving in Delfland. De inspanning van vandaag vormt de basis voor een groene toekomst binnen Delfland.

Breder dan water

Natuurvriendelijke oevers trekken tal van vogels en dieren aan. De natuur houdt niet op bij de rand van het water. Veel waterdieren gedijen beter bij een natuurlijke inrichting op het land. Onze primaire rol is waterbeheerder, maar onze ambitie overstijgt het water. Om een samenhangende en goed functionerende ecologische structuur te ontwikkelen, neemt Delfland ook de rol op zich van natuur- en landschapontwikkelaar in gebieden waar het eigen dommen heeft. In het duingebied beheert Delfland het natuurgebied De Banken. De ingrepen die Delfland doet zoals het aanleggen van natuurvriendelijke oevers, hebben een groot effect op het landschap. Delfland wil bewust met deze rol als landschapontwikkelaar omgaan.

Hoogheemraadschap van Delfland

Bezoekadres:
Phoenixstraat 32
2611 AL Delft

Postadres:
Postbus 3061
2601 DB Delft

T (015) 260 81 08
F (015) 212 49 68
E info@hhdelfland.nl

www.hhdelfland.nl